

PLEURANESTEEEN IRTOSOLUTUTKIMUS

Pf-Syto, 4076

- Tiedustelut:** Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, Sytologian tekniikka, puh. 044-7113486, Patologian laboratorio, näyttöiden vastaanotto puh. 044-7113482
- Yhteyshenkilöt:** Patologian erikoislääkäri Essi Ikonen (puh. 044-7113474, essi.ikonen@kuh.fi) ja klinikakäyttilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi).
- Indikaatio:** Keuhkopussissa olevan maligniteetin tai tulehdustilan selvittely lisääntyneen pleuranesteen johdosta.
- Lähete:** Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)
- Lähetetiedoista tulee ilmetä näytteenottoindikaatio ja kysymyksenasettelu keskeisine kliinisine ja anamneesitietoineen, jotka voivat vaikuttaa näytteen tulkintaan. Aina on ilmoitettava, mitä näytteeksi on lähetetty. Lähetetietojen tulee täsmätä lähetettävien näytteiden tietoihin. Esitietoihin tulee merkitä selvästi tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta tai infektion epäilystä (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti).
- Näyteastia:** Tiiviskorkkinen 50 ml näyteastia, joka sisältää 50% etanolia (25 ml) fiksaatiivina (Tarra: Irtosolunäyte, 50 % etanoli). Fiksaatiivia on oltava vähintään näytteen tilavuuden verran. Punktioneulalla saatu pleuraneste laitetaan hepariiniputkeen, jonka jälkeen näyte kaadetaan näyteastiaan. Näyteastioita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta.
- Näyte:** Pleuranestettä (10-50 ml).
- Näytteen säilytys ja kuljetus:** Etanoliin fiksoidut näytteet säilytetään jääkaappilämpötilassa ja toimitetaan laboratorioon huoneenlämpötilassa.
- Menetelmä:** Sytosentrifuugivalmiste ja Papanicolaou – perusvärjäys. Jos materiaalia on runsaasti, voidaan valmistaa myös solublokki. Solublokki mahdollistaa malignien solujen tarkemman karakterisoinnin erikoisvärjäyksiä ja erikoistutkimuksia (immunohistokemia, genetiikka) hyödyntäen. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, T343, SFS-EN ISO 15189:2013).
- Tulkinta:** Sytologian esitarkastaja tulkitsee näytteen, joka jälkeen patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella näytteelle sytologisen diagnoosin, soveltuvin osin Papa-luokan ja tarvittaessa lausunnon. Mahdollisista kasvaimista pyritään määrittämään alkuperä, kasvaintyyppi ja erilaistumisaste. Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan.
- Virhelähteet:** Liian pieni näytemäärä (< 10 ml) voi antaa virheellisen negatiivisen tuloksen. Tulehduksen, nekroosin tai hoitojen seurauksena solumorfologia voi olla voimakkaasti muuntunut, mikä voi heikentää tulkintaa. Etanoli fiksaatio vaikuttaa heikentävästi immunohistokemiallisten värjäysten luotettavuuteen.
- Tekstiheys:** ma-pe
- Tulos valmiina:** 7 arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta (80%). Kiireellisenä pyydyt näytteet pyritään vastaamaan nopeammin.

Laatija, pvä: Kirsi Hämäläinen, Satu Remes, 26.8.2020

Hyväksyjä, pvä: Vesa Kärjä, 31.8.2020

Päivitetty, pvä: Essi Ikonen, Satu Remes, 21.7.2022

Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta:
www.finas.fi - Akkreditoitut toimijat - T343.